

Uzasadnienie do poselskiego projektu ustawy o zintegrowanym systemie kwalifikacji

1. Potrzeba i cel wydania ustawy

Celem regulacji jest podniesienie poziomu kapitału ludzkiego w Polsce (poprzez wzrost liczby osób uczących się i zwiększenie efektywności inwestycji w kapitał ludzki) oraz zwiększenie dopasowania popytu i podaży na rynku pracy, szczególnie w odniesieniu do kwalifikacji spoza systemów oświaty oraz szkolnictwa wyższego.

Utworzenie Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK) opartego na Polskiej Ramie Kwalifikacji (PRK) jest przewidziane w wielu dokumentach programowych i strategicznych przyjętych przez Radę Ministrów.¹ Propozycja zintegrowania różnych podsystemów kwalifikacji w Polsce wpisuje się w szerszy kontekst zachodzących w Europie zmian w zakresie systemów kwalifikacji, o których jest mowa w dokumentach wydawanych w Unii Europejskiej². W tych zmianach szczególną rolę pełni Europejska Rama Kwalifikacji (ERK), czyli przyjęta w UE struktura poziomów kwalifikacji stanowiąca układ odniesienia dla krajowych ram kwalifikacji umożliwiającą porównywanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych krajach UE

Proponowane w projekcie ustawy o ZSK rozwiązania i mechanizmy mają służyć bardziej efektywnej realizacji polityki na rzecz uczenia się przez całe życie, która odpowiada potrzebom współczesnej gospodarki opartej na wiedzy. Celem ZSK jest zwiększenie dostępności oraz wyższa jakość kwalifikacji możliwych do uzyskania w Polsce, a poprzez przypisanie kwalifikacjom objętym ZSK poziomu PRK, wzajemne odniesienie tych kwalifikacji oraz odniesienie ich do Europejskiej Ramy Kwalifikacji.

Należy podkreślić, że inicjatywa pilnego uchwalenia ustawy o ZSK wynika także z potrzeby wypełnienia przez Polskę warunku ex-ante dla Programu Operacyjnego Wiedza-Edukacja-

¹ Krajowy Program Reform 2005-2008 (i następne KPR), Strategia Rozwoju Kraju, Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego, Perspektywa uczenia się przez całe życie i inne.

² Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie jednolitych ram wspólnotowych dla przejrzystości kwalifikacji i kompetencji (Europass) (2241/2004/WE), (Dz. U. UE. L 390 z 31.12.2004, str. 6); Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2006/962/WE), (Dz. U. UE. L 394 z 30.12.2006, str. 10); Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie (2008/C 111/01), (Dz. U. UE C 111 z 6.05.2008, str. 1); Konkluzje Rady z dnia 12 maja 2009 r. w sprawie strategicznych ram Europejskiej Współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia („ET2020”) (2009/C 119/02) (Dz. U. UE C 119 z 28.05.2009, str. 2); Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 czerwca 2009 r. w sprawie ustanowienia Europejskich Ram Odniesienia na rzecz zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym (2009/C 155/01), (Dz. U. UE C 155 z 8.07.2009, str. 1); Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 czerwca 2009 r. w sprawie ustanowienia europejskiego systemu transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym (ECVET,) (2009/C 155/02), (Dz. U. C 155 z 8.7.2009, str. 11); Zalecenie Rady z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego (2012/C 398/01), (Dz. U. UE C 398 z 22.12.2012, str. 1); Zalecenie Rady w sprawie krajowego programu reform Polski na 2014 r. oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Polskę programu konwergencji na 2014 r.

Rozwój (PO WER) oraz Regionalnych Programów Operacyjnych w zakresie Priorytetu Inwestycyjnego 10.3 *Uczenie się przez całe życie*. Programy te określają sposób wykorzystania przez Polskę środków Europejskiego Funduszu Społecznego w latach 2014-2023. Pomimo formalnego uznania tego warunku za spełniony, Komisja Europejska zobowiązała Polskę m.in. do zapewnienia, że ustawa o ZSK będzie uchwalona w 2015 roku, a ZSK osiągnie zaplanowane funkcjonalności nie później niż do końca 2016 r. Zobowiązanie to znalazło swoje odzwierciedlenie w zapisach Umowy Partnerstwa i PO WER. Niewywiązanie się z tego zobowiązania wiąże się z ryzykiem utraty przez nasz kraj środków z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach tego priorytetu w latach 2014-2023. Ponadto, zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej, wydatkowanie środków EFS na szkolenia powinno uwzględniać przede wszystkim tego typu projekty, które prowadzą do uzyskania dyplomów i certyfikatów zgodnych z Europejską Ramą Kwalifikacji, a co za tym idzie – włączonych do ZSK w Polsce.

2. Aktualny stan w dziedzinie, która ma być unormowana

Aktualnie w polskim porządku prawnym w przepisach regulujących uzyskiwanie kwalifikacji, funkcjonują dwa autonomiczne względem siebie, ale wewnętrznie spójne systemy w obszarze szkolnictwa wyższego oraz oświaty. W obu tych obszarach zasady dotyczące tworzenia i nadawania kwalifikacji zostały uregulowane w przepisach prawa w sposób zgodny ze standardami europejskimi.

Poza szkolnictwem wyższym i oświatą nadawanie kwalifikacji w Polsce charakteryzuje się ogromną różnorodnością rozwiązań regulacyjnych (prawno-organizacyjnych) oraz różnym stopniem ingerencji norm prawnych w poszczególne dziedziny, w których funkcjonują kwalifikacje. Brak jest podstawowych powszechnie obowiązujących standardów gwarantujących wiarygodność kwalifikacji - począwszy od definicji kwalifikacji i nazewnictwa, poprzez zasady walidacji i certyfikacji, aż po procedury zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Uderza też brak powiązań pomiędzy kwalifikacjami nadawanymi w ramach różnych dziedzin i systemów kwalifikacji.

W efekcie Polskę na tle innych krajów Unii Europejskiej negatywnie wyróżnia niski poziom kompetencji osób dorosłych, a także stosunkowo niskie zaangażowanie dorosłych Polaków oraz przedsiębiorstw w inwestowanie w kapitał ludzki (poprzez podnoszenie i uzupełnianie kompetencji po zakończeniu edukacji w ramach szkoły i uczelni). Bariery dla inwestowania w kapitał ludzki w Polsce są następujące:

- brakuje powszechnego systemu walidacji efektów uczenia się uzyskanych w ramach edukacji pozaformalnej i nieformalnego uczenia się (tj. uznawania i certyfikowania kompetencji zdobywanych przez pracowników np. w toku nabywania doświadczenia zawodowego w ramach wykonywania pracy), co wydłuża czas i podnosi koszty uzyskiwania kwalifikacji;
- świadectwa i certyfikaty nadawane poza systemem oświaty i szkolnictwa wyższego bardzo często nie są wiarygodne dla pracodawców, przez co ich uzyskiwanie nie zawsze przekłada się na poprawę sytuacji na rynku pracy, pracodawcy nie są również skłonni angażować swoje zasoby, a także pracowników w szkolenia, szczególnie w godzinach pracy;

- brakuje łatwo dostępnego, przejrzystego źródła informacji o kwalifikacjach nadawanych w Polsce, o jakości tych kwalifikacji oraz warunkach, które osoba ucząca się musi spełnić, aby określoną kwalifikację zdobyć;
- pracodawcy nie dysponują narzędziami wspierającymi ich w określaniu deficytów kompetencji i kwalifikacji pracowników oraz w komunikowaniu swoich potrzeb instytucjom kształcącym i szkolącym;
- w wielu przypadkach jakość i zakres oferty edukacyjnej i szkoleniowej nie są w dostateczny sposób powiązane z potrzebami rynku pracy oraz osób uczących się;
- poza mechanizmem akredytacji kuratora oświaty dla podmiotów prowadzących kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych i przykładami dobrych praktyk w niektórych branżach gospodarki, nie istnieje system akredytacji instytucji szkolących i certyfikujących sektora pozaformalnego - w efekcie uczący się i pracodawcy nie są w stanie ocenić jakości proponowanej usługi szkoleniowej

3. Różnica pomiędzy dotychczasowym o projektowanym stanem prawnym

Istotą proponowanej regulacji jest wprowadzenie zestawu prostych i spójnych rozwiązań systemowych dotyczących kwalifikacji nadawanych poza szkolnictwem wyższym i oświatą oraz większa integracja wszystkich trzech obszarów kwalifikacji. Proponuje się wprowadzenie definicji kwalifikacji oraz zasad i standardów w zakresie włączania kwalifikacji do ZSK, a także nadawania oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. W wyniku uchwalenia ustawy o ZSK funkcjonowanie systemów oświaty i szkolnictwa wyższego nie ulegnie żadnym zmianom, z jednym wyjątkiem – niezbędna będzie korekta wzorów świadectw i dyplomów polegająca na dodaniu oznaczenia odpowiedniego poziomu PRK.

Projekt ustawy przewiduje utworzenie dwóch instrumentów integrujących polski system kwalifikacji: Polską Ramę Kwalifikacji oraz Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK), to znaczy rejestr zawierający komplet informacji o wszystkich włączonych do ZSK kwalifikacjach możliwych do zdobycia w Polsce³. W celu radykalnego zminimalizowania biurokratycznych obciążeń całość działań w ramach ZSK (przepływy dokumentów, archiwizacja) będzie prowadzona w oparciu o system teleinformatyczny, który determinuje standaryzację i kompatybilność wszystkich rodzajów dokumentów.

Jednocześnie należy podkreślić, że ustawa o ZSK nie będzie miała wpływu na politykę regulacyjną w obszarze wprowadzania wymogów dla zajmowania określonych stanowisk, wykonywania określonych funkcji, zawodów lub rodzajów działalności. Wprowadzenie ZSK nie będzie też miało wpływu na funkcjonowanie kwalifikacji, których szczególny charakter wynika z umów międzynarodowych lub uczestnictwa Polski w organizacjach międzynarodowych.

4. Przewidywane skutki społeczne, gospodarcze, finansowe i prawne

³ Należy podkreślić, że ZRK nie będzie rejestrem nadanych w Polsce kwalifikacji, tylko elektronicznym informatorem o kwalifikacjach, które można uzyskać.

Z punktu widzenia **obywatela** wdrożenie ZSK:

- pozwoli porównywać i oceniać z osobistej perspektywy możliwe do zdobycia certyfikaty i dyplomy, tym samym lepiej planować podnoszenie swoich kwalifikacji i rozwój kariery zawodowej;
- ułatwi racjonalny wybór szkoły i uczelni, wyszukiwanie odpowiednich szkoleń oraz informacji o możliwości uzyskania dyplomów potwierdzających posiadaną wiedzę i umiejętności;
- znacznie uprości uznawanie jego kompetencji zdobytych w ramach edukacji pozaformalnej i poprzez nieformalne uczenie się (np. w toku pracy zawodowej);
- zwiększy możliwości uczenia się w różny sposób i uzyskiwania kwalifikacji;
- ułatwi zdobywanie nowych zawodów oraz przechodzenie pomiędzy różnymi branżami;
- umożliwi prezentowanie swoich kwalifikacji w sposób bardziej komunikatywny dla pracodawców na polskim i europejskim rynku pracy (wdrożenie ustawy o ZSK umożliwi wzajemne odnoszenie kwalifikacji nadawanych w Polsce oraz odnoszenie ich do kwalifikacji nadawanych w innych krajach).

Z punktu widzenia **pracodawcy** wdrożenie ZSK:

- umożliwi lepszą identyfikację kwalifikacji ważnych z punktu widzenia prowadzonej działalności;
- ułatwi właściwy dobór wykwalifikowanych kadr oraz pomoże w ocenie rzeczywistych kompetencji kandydatów do pracy, tym samym ograniczy błędy w rekrutacji;
- ułatwi wspieranie rozwoju zawodowego pracowników, ograniczy liczbę nietrafnych decyzji w tej dziedzinie (dzięki dostępności szczegółowych informacji o tym, jakie kompetencje wiążą się z uzyskaniem przez pracownika nowej kwalifikacji);
- zwiększy szanse zdobywania zamówień na europejskim rynku poprzez możliwość wykazania rzeczywistej wartości kwalifikacji posiadanych przez kadrę przedsiębiorstwa (jak wyżej powiedziano - wdrożenie ustawy o ZSK umożliwi wzajemne odnoszenie kwalifikacji nadawanych w Polsce oraz odnoszenie ich do kwalifikacji nadawanych w innych krajach).

Z punktu widzenia **władz publicznych** różnych szczebli wdrożenie ZSK:

- umożliwi zwiększenie efektywności wydawania środków publicznych na rozwijanie kompetencji i przekwalifikowanie (dzięki określeniu wymagań dotyczących jakości kwalifikacji oraz wdrożeniu mechanizmów kontrolnych w tym zakresie);
- ułatwi realizację zadań oraz projektów określonych w Regionalnych Programach Operacyjnych w obszarze uczenia się osób dorosłych (zgodnie z wymaganiami Komisji Europejskiej, jednym z obowiązkowych wskaźników monitorowania jest udział środków przeznaczonych na uzyskanie kwalifikacji zgodnych z założeniami Polskiej Ramy Kwalifikacji);
- dostarczy nowe instrumenty dla działań doradców zawodowych i edukacyjno-zawodowych oraz nauczycieli (poprzez stworzenie łatwego dostępu do pełnej informacji o możliwych do uzyskania kwalifikacjach, w tym o wymaganych efektach uczenia się dla każdej kwalifikacji oraz o możliwych ścieżkach dochodzenia do nich).

W konsekwencji wdrożenie Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji będzie miało pozytywny wpływ na rozwój gospodarczy Polski, przez podniesienie kapitału ludzkiego.

Nowe uregulowania dotyczące nadawania kwalifikacji, które mają być wprowadzone do polskiego systemu prawnego omówione są w załączniku nr 1 do niniejszego uzasadnienia.

5. Źródła finansowania

Projekt ustawy o ZSK nie ingeruje w sposób tworzenia i nadawania kwalifikacji w systemie oświaty i w szkolnictwie wyższym, dlatego wdrożenie ZSK nie będzie miało wpływu na sposób i wysokość finansowania oświaty i szkolnictwa wyższego.

Wdrażanie rozwiązań systemowych dotyczących kwalifikacji spoza oświaty i szkolnictwa wyższego będzie wspierane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Wsparcie procesu wdrażania ZSK ze środków EFS nie będzie wymagało współfinansowania krajowego.

Uzyskiwanie nowych kwalifikacji przez różne grupy osób (pracowników, osoby zainteresowane lub zmuszone okolicznościami do zmiany pracy, bezrobotnych) finansowane jest z różnych środków. Mogą to być środki publiczne (np. przeznaczone przez urzędy pracy z Funduszu Pracy, środki Krajowego Funduszu Szkoleniowego, czy środki z Europejskiego Funduszu Społecznego), środki przeznaczone na ten cel przez pracodawcę, także prywatne środki osób ubiegających się o kwalifikacje. Te koszty nie ulegną zmianie z powodu wdrożenia ZSK.

W wyniku wdrożenia ZSK pojawią się natomiast dodatkowe koszty wynikające z konieczności finansowania nowych elementów systemowych – funkcjonowania Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji oraz Rady Interesariuszy, przeprowadzania procedury porównywania wymagań dla kwalifikacji z charakterystykami poziomów PRK, oraz obowiązku wdrożenia zewnętrznego zapewniania jakości w instytucjach nadających kwalifikacje. Ponadto Ministrowie ponosić będą koszty związane z rozpatrywaniem wniosków o rejestrację kwalifikacji oraz nadanie uprawnień do certyfikowania.

Po okresie wdrażania ZSK, te dodatkowe koszty dla budżetu będą kompensowane przez wpływy do budżetu pochodzące z opłat ponoszonych przez instytucje uczestniczące w systemie. Są to opłaty jednorazowe związane ze składaniem wniosku dotyczącego włączenia kwalifikacji do ZSK, nadania uprawnienia do certyfikowania, czy włączenia na listę podmiotów zewnętrznego zapewniania jakości, a także opłaty stałe powiązane z przychodami z procesu nadawania kwalifikacji. Zaproponowane w projekcie ustawy wysokości opłat zostały tak skalkulowane, żeby po upływie początkowego okresu wdrożenia, ZSK funkcjonował jako system, który się samofinansuje. Zakłada się, że wysokość zaproponowanych w projekcie ustawy opłat, w razie potrzeby będzie korygowana zgodnie z tym założeniem.

Zakładane koszty wdrożenia ZSK w 2016 r. wynoszą około 3,3 mln zł. W tej kwocie około 1,1 mln stanowią koszty wdrożenia, w tym koszt wypracowania i wdrożenia procedur dotyczących włączania kwalifikacji do ZSK oraz zapewniania jakości w ministerstwach oraz koszty przygotowania podmiotu prowadzącego rejestr. Działania te będą realizowane w ramach projektów Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Pozostała kwota (2.2 mln. zł) są to koszty stałe, w tym przede wszystkim działania związane z: włączaniem do ZSK kwalifikacji oraz ram sektorowych (około 750 tys. zł), koszty działania związanego ze wspieraniem rozwoju systemu, w tym prowadzenie szkoleń, seminariów i konferencji (około 1 mln zł), koszty prowadzenia ZRK. Znaczna część tych kosztów także będzie finansowana ze środków PO WER.

W kolejnych latach rosła będzie część kosztów związanych z realizacją działań w ramach ZSK, związanych z włączaniem kwalifikacji oraz zapewnieniem odpowiedniej ich jakości, natomiast tracić na znaczeniu będą ponoszone początkowo koszty wdrażania.

W porównaniu do założeń do projektu ustawy o ZSK, przyjętych przez rząd w marcu 2015 r., koszty dla budżetu państwa wynikające z rozwiązań przewidzianych w projekcie ustawy będą większe. Zmiana ta wiąże się z propozycją innej organizacji zewnętrznego zapewniania jakości – koszty finansowania podmiotów prowadzących tę działalność finansowane będą przez właściwych ministrów. W projekcie ustawy założono również zwiększone wpływy do budżetu, pochodzące z opłat Instytucji Certyfikujących, których zadaniem jest zrekompensowanie zwiększonych wydatków. Biorąc pod uwagę zbierane opłaty, zaproponowany system w okresie około 20 lat funkcjonowania powinien generować przychody przewyższające koszty jego utrzymania (przewaga ta powinna być zauważalna około 2030 r.). W okresie gdy różnica pomiędzy kosztami a dochodami budżetu będzie największa, tj. w pierwszych latach funkcjonowania, koszty wdrożenia ZSK będą finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Więcej szczegółów dotyczących źródeł finansowania i skutków proponowanej regulacji znajduje się w załączniku nr 2.

6. Założenia projektów podstawowych aktów wykonawczych

Najważniejszymi aktami wykonawczymi do ustawy będą rozporządzenia określające charakterystyki poziomów drugiego stopnia. Projekty tych charakterystyk zostały już opracowane przez zespół ekspertów. W toku prac nad PRK kolejne wersje charakterystyk były poddawane konsultacjom w różnych środowiskach oraz testowane, dzięki czemu mogą one być wdrożone, jako układ odniesienia dla przypisywania poziomów PRK do kwalifikacji.

Ważnym aktem prawnym będzie też rozporządzenie dotyczące zespołów ekspertów przygotowujących rekomendacje dotyczące przypisania poziomu PRK do kwalifikacji. W toku prac przygotowawczych, zostały zebrane wnioski i spostrzeżenia licznych zespołów branżowych zajmujących się próbnym określaniem poziomu PRK dla kwalifikacji. Zebrany materiał daje wystarczającą podstawę do określenia w tym rozporządzeniu warunków jakie

muszą spełniać eksperci, trybu ich powoływania, procedury porównywania wymagań dla kwalifikacji z charakterystykami w PRK oraz sposobu dokumentowania pracy zespołu ekspertów.

7. Oświadczenie o zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej

Projektowane regulacje nie są sprzeczne z prawem Unii Europejskiej.

Należy podkreślić, że wdrożenie krajowych ram kwalifikacji odniesionych do europejskiej ramy, oraz innych narzędzi w obszarze uczenia się przez całe życie, jest rekomendowane krajom UE w dokumentach:

- Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie
- Zalecenie Rady z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego.

8. Wyniki przeprowadzonych konsultacji

Przygotowanie koncepcji Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz modernizacji krajowego systemu kwalifikacji trwało kilka lat. W pracach nad PRK oraz nowymi rozwiązaniami systemowymi od początku położono szczególny nacisk na konsultacje społeczne z szerokim gronem interesariuszy systemu kwalifikacji. Szczególną rolę w tym zakresie pełniła zainaugurowana w lutym 2011 r. debata społeczna na temat PRK, w której brały udział bardzo liczne środowiska.

Wśród uczestników debaty byli przedstawiciele: urzędów pracy, organizacji pracodawców (w tym branżowych) oraz związków zawodowych, rzemiosła, instytucji publicznych realizujących zadania edukacyjne, komercyjnych firm szkoleniowych, różnych instytucji związanych z systemem edukacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych, instytucji naukowo-badawczych oraz doradczych a także różnych ministerstw. Łącznie w spotkaniach uczestniczyło około 200 osób reprezentujących 101 instytucji. W okresie 2011-2013 uczestnicy debaty zapoznawali się z postępem prac merytorycznych, proponowali rozwiązania dotyczące trwałego zaangażowania pracodawców w rozwój umiejętności pracowników, zapewnienia instytucjom i organizacjom branżowym właściwego miejsca w procesie oceniania efektów uczenia się, sposobu wspierania uczenia się przez całe życie oraz sposobu włączania kolejnych środowisk do tej debaty.

Ponadto partnerzy społeczni i inne zainteresowane środowiska zostali włączeni do prac koncepcyjnych nad zasadami przypisywania kwalifikacji do poziomów PRK, wytycznymi dotyczącymi zapewniania jakości kwalifikacji oraz nad zasadami funkcjonowania ZRK. Przedstawiciele wybranych pięciu sektorów opracowali również sektorowe ramy kwalifikacji.

Stworzyło to partnerom społecznym możliwość aktywnego uczestniczenia w projektowaniu proponowanych rozwiązań, a także zwiększenia świadomości na temat potrzeby rozwoju kapitału ludzkiego poprzez różne formy i możliwości uczenia się przez całe życie.

Rozwiązania zawarte w projekcie ustawy były również przedmiotem spotkań prekonsultacyjnych z przedstawicielami partnerów społecznych (organizacji pracodawców, związków zawodowych), reprezentantów instytucji szkoleniowych oraz samorządu gospodarczego, które obejmowały tematykę rozwiązań dotyczących umiejscowienia sektorowych ram kwalifikacji, funkcjonowania Rady Interesariuszy, funkcjonowania instytucji certyfikujących i podmiotów zewnętrznego zapewniania jakości. Spotkania odbywały się w okresie od lipca do września 2015 r.

Wiele postulatów zgłaszanych przez uczestników opisanych powyżej debat i dyskusji znalazło swoje odzwierciedlenie w przedmiotowym projekcie ustawy.

9. Zakończenie

Projektowana ustawa o ZSK przewiduje wprowadzenie pakietu rozwiązań systemowych, które nie eliminując nic z dotychczasowego dorobku w dziedzinie kwalifikacji, będą początkować zupełnie nowy etap w rozwoju krajowego systemu kwalifikacji w Polsce. Z tego powodu zawarte w projekcie ustawy rozwiązania są sformułowane w sposób bardzo ostrożny i możliwie otwarty. W pierwszych latach działania ustawy potrzebne będzie zatem właściwe monitorowanie i ocena wdrażanych rozwiązań. Jest prawdopodobne, że ten monitoring dość szybko ujawni potrzebę wprowadzenia do ustawy korekt odpowiednio do tego, jak będą funkcjonowały poszczególne elementy nowego systemu.

Załączniki:

- Załącznik nr 1 – omówienie zasadniczych rozwiązań systemowych w projekcie ustawy.
- Załącznik nr 2 – przewidywane skutki społeczne, gospodarcze, finansowe i prawne projektu.
- Załącznik nr 3 – Podstawowe informacje – Zintegrowany System Kwalifikacji w Polsce.